

STERNS

	Hollandse kust			Waddengebied			TOTAAL
	→ Z	→ N	t.p.	→ W	→ O	t.p.	
"Visdief/Noordse st.	17039	9172	507	3394	617	1757	32486
Visdief	3134	3015	280	559	103	16	7107
Noordse stern	860	1186	4	311	166	12	2539
Grote stern	18929	18248	1485	5442	2280	1306	47690
Dwergstern	374	337	74	23	1	2	811
Lachstern	1	1	-	4	-	-	6
Reuzenstern	3	-	-	-	-	-	3
Zwarte stern	395	635	8	8	-	1	1047

Visdief - Noordse stern

Ditmaal is van de doorkomst van Visdief en Noordse stern afzonderlijk geen figuur opgenomen, omdat het aantal gedetermineerde exemplaren dit jaar opvallend klein was in verhouding tot het grote aantal noordse dieven (gebruikelijke benaming voor niet op soort gedetermineerde ex. van deze soorten). Verder was het aantal dagen waarop wel een behoorlijk aantal gedetermineerd kon worden zeer ongelijk over de perioden verdeeld, zodat het opstellen van afzonderlijke figuren voor Noordse stern en Visdief weinig zinvol lijkt.

Ook in 1976 was het weer opvallend dat in de eerste ochtenduren zoveel sterns in noordelijke richting vlogen en dat dit verschijnsel zich bijna uitsluitend langs de kust van Zuid-Holland voordeed. Vooral bij noordoostelijke wind neemt deze trek massale vormen aan, terwijl aan de Hbz. op diezelfde uren zuidwaartse trek wordt waargenomen. Slechts op enkele uren is ook aan de Hbz. het aantal noordvliegers groter dan het aantal zuidvliegers. Een flinke bijdrage aan het totaal aantal noordwaarts vliegende vogels levert begin juli, toen langs de gehele kust nof trek plaats vond. Hierbij werden opvallend vaak Noordse sterns opgemerkt.

In het Waddengebied werd alleen in begin aug aardige trek van noordse dieven gezien. Vooral op Vlieland bleken daar veel Noordse sterns bij te zijn. In september is de trek wel regelmatig, maar veel minder sterk dan in voorgaande jaren. De laatste noordse dieven worden in het Waddengebied op 23 okt. gezien (Schier) en langs de Hollandse kust op 31 okt. (IJmuiden 3 ex.)

Uren met veel noordse dieven waren :

1 aug. 19-20u Vlieland 201 Z	9 aug. 7-8 u Vlieland 1500 t.p.
8 aug. 6-7 u Hbz. 205 Z	24 aug. 5 $\frac{1}{2}$ -6 $\frac{1}{2}$ u Hbz. 1081 Z
7 aug. 5-6 u Scheveningen 200 N	28 aug. 7-8 u Katwijk 746 N
17 aug. 6 $\frac{1}{2}$ -7 $\frac{1}{2}$ u Hbz. 624 Z	28 aug. 10-11u Hbz. 419 N
22 aug. 7-8u Noordwijk 218 N	11 sept. 7-8u Hbz. 296 Z
22 aug. 5 $\frac{1}{2}$ -6 $\frac{1}{2}$ Hbz. 621 Z	18 sept. 14-15 u Hbz. 198 Z

Uurfrequentieverdeling voor Visdief + Noordse stern + "noordse dief"

klasse	0	1 - 10	11 - 50	51-100	101-200	201-500	500 +
Hollandse kust	574	233	246	119	49	23	7
Waddengebied	151	93	56	25	7	1	1

Gedurende veel uren was de Grote stern de talrijkste stern boven zee. Nog maar zo'n vijf jaar geleden gebeurde dit zelden. De toename van de Grote stern (en de afname van de noordse dieven?) zal hier wel niet vreemd aan zijn. Het forse totaal aantal is natuurlijk wel wat geflatteerd, omdat het aantal noordvliegers vrijwel gelijk is aan het aantal zuidvliegers. Dit grote aantal wordt niet alleen veroorzaakt door de vele fouragerende ex. in augustus, die vooral langs de Zuidhollandse kust te zien zijn. Een flink aantal van deze noordvliegers werd al in juli geteld. Deze julitrek is veel gericht dan de augustustrek. waarschijnlijk gaat het dan om vogels die niet tot broeden zijn gekomen, maar wel al de omgeving van de broedkolonies opzoeken. Deze trek kan gewoon als het staartje van de vaak sterke junitrek van deze soort beschouwd worden. In september is de trekrichting langs de gehele kust duidelijk zuidelijk gericht. De aantallen zijn weliswaar dan minder groot, maar de soort ontbreekt in vrijwel geen enkel uur en meestal worden nog wel enkele tientallen ex. per uur genoteerd. Ook in 1976 ging de trek nog door tot in okt. Zo was het presentiepercentage in periode 41 nog 85 %. Langs de Hollandse kust worden de laatste ex. gezien op 30 en 31 okt. en in het Waddengebied op 1, 9 en 11 nov. op Vlieland.

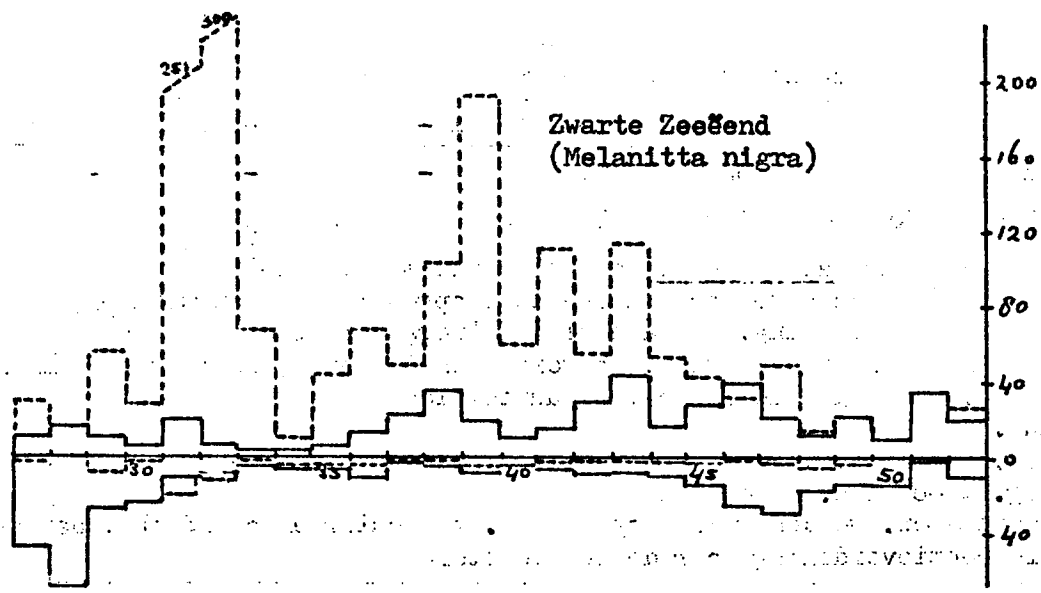
Uurfrequentieverdeling :

klasse	0	1 - 10	11 - 50	51 - 100	101-200	201-500	500+
Waddengebied	134	76	72	32	14	5	1
Hollandse kust	487	251	299	103	61	36	4

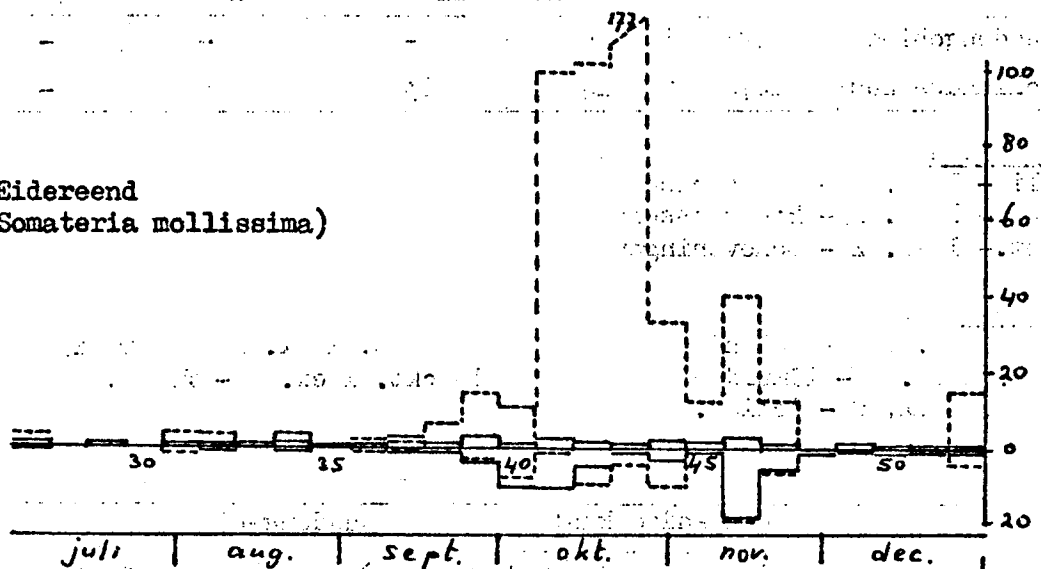
Dagen met veel Grote sterns waren :

16 juli 13-16 u Den Helder - 420 Z en 566 N	
8 aug. 5 - 9u Hbz. 419+706+535+300 Z	22 aug. 5 $\frac{1}{2}$ -8 $\frac{1}{2}$ u Hbz. 539+536+195 Z
9 aug. 7-8u Vlieland 635 t.p.	
11 aug. 5-6u Vlieland 381 Z	

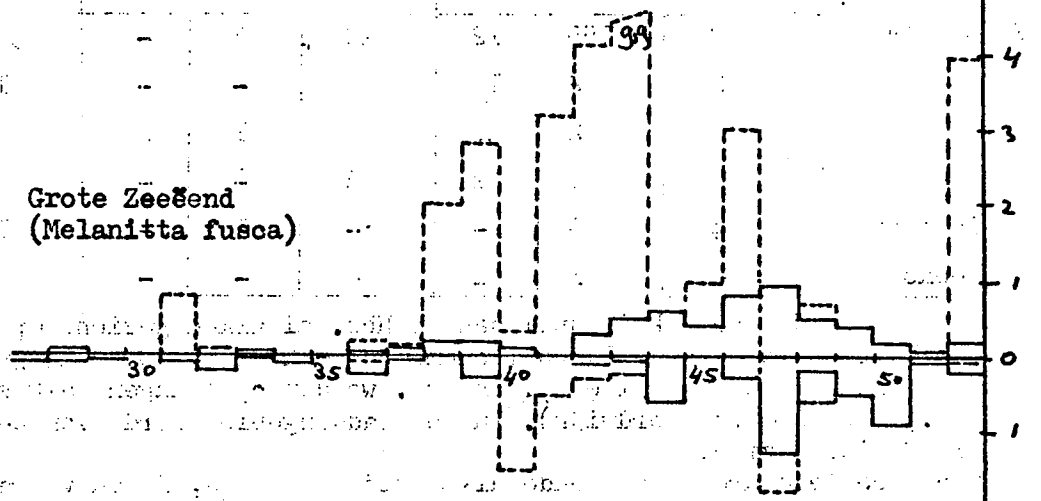
Uit het grotere totaal voor de Dwergstern moet men niet afleiden dat deze soort in 1976 langs onze kust talrijker was dan in 1975. Dit grotere aantal kwam tot stand door de vele waarnemingen die in juli werden gedaan. Vooral bij Den Helder waren op 13, 16 en 17 juli veel Dwergsterns te zien. Het totaal voor de maand juli kwam op 130 Z en 269 N (alleen voor de Hollandse kust). In augustus was de soort echter nog schaarser dan in voorgaande jaren : 1972 5,2 ex. per uur - 1973 3,0 ex. per uur - 1974 1,5 ex. per uur - 1975 0,8 ex. per uur en 1976 0,5 ex. per uur. (zie in verband hiermee ook het artikel van R.G.Bijlsma over de nachttrek van de Dwergstern door het binnenland dat binnenkort in Watervogels zal verschijnen). De meeste Dwergsterns werden gezien op : 12 juli 9-10u Den Helder 29 Z en 45 N
16 juli 12-13u Den Helder 20 Z en 54 N
7 sept. 9 $\frac{1}{2}$ -10 $\frac{1}{2}$ u Bergen 60 t.p.
11 sept. 7-8u Hbz. 26 Z en 8-9u Scheveningen 38 Z.
Laatste ex. op 21 okt. aan de Hbz.

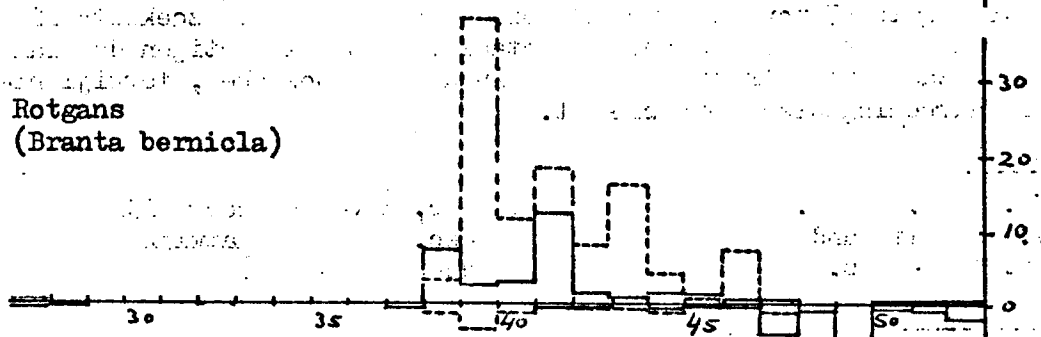
Eidereend
(*Somateria mollissima*)

Grote Zeeëend
(*Melanitta fusca*)

Rotgans
(*Branta bernicla*)

Uurfrequentieverdeling voor de Dwergstern

klasse	0	1 - 10	11 - 20	21 - 50	50 +
Waddengebied	324	10	-	-	-
Hollandse kust	1108	122	5	3	3

Ook het aantal Zwarte sterns was in de nazomer van 1976 erg laag te noemen. In het Waddengebied werd deze soort nauwelijks opgemerkt : 4 augustus- , 1 september- en 1 oktoberwaarneming. Evenals bij de Dwergstern was er in begin juli nog aardige trek in noordelijke richting. Zo werden in de eerste helft van juli nog 4 ex. Z en 58 ex. N waargenomen. Grootste uurtotalen :

11 aug. 12-13u Hbz. 15 Z en 25 N

13 aug. 11-12u Hbz. 26 N

22 aug. 6 $\frac{1}{2}$ -8 $\frac{1}{2}$ Hbz. 32 + 20 Z

De laatste ex. werden gezien op 16 okt. op Schier en op 24 okt. aan de Hbz.

Uurfrequentieverdeling voor de Zwarte stern

klasse	0	1 - 10	11 - 20	21 - 50	50 +
Waddengebied	328	6	-	-	-
Hollandse kust	1072	148	23	8	-

Reuzenster

2 juli - 1 ex. Z - Hondsbossche

24 aug.- 1 ex. Z - Hondsbossche

2 sept.- 1 ex. Z - Scheveningen

Lachstern

3 aug. 1 ex. W - Vlieland

2 sept. 1 ex. N - IJmuiden

11 sept. 2 ex. W - Schier.

18 sept. 1 ex. Z - Noordwijk

16 okt. 1 ex. Z - Texel.